

Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΟΥ ΟΝΕΙΡΟΥ

ΛΟΥΔΟΒΙΚΟΣ Β΄, ΤΗΣ ΒΑΥΑΡΙΑΣ

‘Ο μεγάλος άνακτορικός χορός. Οι τρελλές Βαυκρίδες που είχαν έρωτευθί τή βασιλέα ! Χαμένος κόπος... ‘Η άδελφή τής κότερχτρείρας ‘Ελισάβετ, πριγκήπισσα Σοφία. ‘Ενα περίεργο βασιλικό ειδύλλιο. ‘Οπου ό βασιλεύς παίξει με τόν έρωτα του. Οί γάμοι που διαρκώς αναβάλλονται. ‘Η επιστροφή του Βάγνερ. Βασιλικά καπρίτσια. ‘Ο βασιλεύς και ό καλλιτέχνης συγκρούονται. ‘Ο Βάγνερ φεύγει προσβεβλημένος... ‘Η διάλυσις τών άρραβώνων. κλπ.

III

Στις 21 Ιανουαρίου 1867, στά άνάκτορα του Μόναχου έδιδετο μεγάλος χορός. Χιλιάδες κόσμου κατέκλυσαν τούς γύρω δρόμους. ‘Η αστυνομία συγκρατούσε τούς περιέργους, οι όποιοι ήθελαν νά πλησιάσουν. Το έκανε αυτό όχι γιατί φοβόταν καμιά δολοφονική επίθεση κατά του βασιλέως, αλλά γιά ν’ απομακρύνει άπ’ τή παλάτι όλες εκείνες τίς τρελλές Βαυκρίδες, ή όποιες είχαν έρωτευθί τή βασιλέα και έπειδιαν με κάθε τρόπο νά τόν δούν και νά τού μιλήσουν. Διαρκώς, νύχτα και μέρα, έφαικταν μερικέσ άπ’ αυτές κρυμμένες μέσα στ’ άνάκτορα. Πώς κατώρθωναν κ’ έμπαιναν μέσα : Μυστήριο ! Μερικές μάλιστα έφεραν μαζί τους άνθη και δώρα γιά νά τά προσφέρουν στήν Α. Μεγαλειότητα. Οι δυστυχισμένες !... Δέν ήξεραν, φαινόται, ότι ό Λουδοβίκος σχανατόταν έξαιρετικά αυτό το είδους τίς έπισκέψεις !

‘Ολ’ ή άρρόκρεμα τής Βαυαρικής άσιοκρατίας ήταν συγκεντρωμένη εκείνο τή βράδι στο παλάτι, οι ύπουργοί, οι κυρίες τής τιμής τής βασιλομήτορος, οι πριγκίπες, ό δούξ Μαξιμιλιανός τής Βαυαρίας, μαζί με τή μικρότερη κόρη του τήν πριγκήπισσα Σοφία, άδελφή τής αυτοκρατειρας τής Αύστριας ‘Ελισάβετ. ‘Ολον τή βλεψίματα πρός αυτήν έστρέφοντο και όλοι οι ύψηλοι προσκεκλημένοι όμολογούσαν ότι ή Σοφία ήταν ή βασιλίτσα του άνακτορικού έκεινου χορού. Πολλοί μάλιστα, οι περισσότεροι, βλέποντας τίς περιποιήσεις του βασιλέως πρός τή νεαρά του έξαδελφή τήν έφρανίζοντο κίολας και μέλλουσα βασιλίτσα τής Βαυαρίας. ‘Η άλήθεια εινε ότι ό βασιλεύς και ή Σοφία ήταν από καιρό φίλοι. Προσάντων μάλιστα από μιά μέρα που ή Σοφία τού φανέρωσε όλο τόν ένθουσιασμό τής γιά τή μουσική του Βάγνερ. Καθ’ όλη τή διάρκεια του χορού, ό Λουδοβίκος μόνο μ’ αυτήν έχόρευε, μόνο μ’ αυτή ήλιδισε, μόνο σ’ αυτή χαμογελούσε... ‘Ολοι ήσαν βέβαιοι ότι τήν είχε έρωτευθί. ‘Οσο όρισιο τόν ήξεραν καλά δυσπιστούσαν. Το βέβαιο σκετικός εινε ότι τήν άλλη μέρα τή πρωί στις έξη, οι ύψυργοι του άνακτορού του Μαξιμιλιανού, τού πατέρα τής Σοφίας, άναστράτηκαν άναγγέλλοντας στους κυρίους τούς τήν άπιστοδοκίτη σέ τέτοια όρα έπίσημη τής Α. Μ. τού βασιλέως. Είχε πάει γιά νά ζητήσει τή χέρι τής κόρης του. Στις έννιά, δηλαδή μετά τρεις ώρες, οι βασιλικοί άρραβώνες άνηγγέλθησαν έπισημως στο κοινό.

Τήν ίδια μέρα, ό βασιλεύς παράγγειλε ένα όνειρωδες άμάξι γιά τούς γάμους του, τή όποιο στίχησις 1.000.000 γκολάντεν. Και συγκροσός διάταξε νά έτοιμασθουν τά διακοσμήματα τής μελλούσης βασιλίσσης, τή όποιον τήν παράδωξη βαυκερική διακοσμησις έπέβλεπε ό ίδιος. ‘Οταν ήταν μόνοσ με τή μνηστή του δέν τήν άποκαλούσε Σοφία, αλλά ‘Ελισα, δίνοντας τής τή όνομα τής ήρωίδος του Βάγνερ. Μιά μέρα, έβγαλε τή στέμνα τής Βαυαρίας και τή τοποθέτησε άπάνω στο έανθά τής μαλλιάς. Βλέποντας τήν έτσι έβαλε τά γέλια. Μά ή Σοφία, όταν έμεινε μόνη τής, έβαλε τά κλάματα και ειπε σέ μιά κυρία τής τιμής τής : ‘Δέν βλέπετε λοιπόν ότι ό βασιλεύς δέν μ’ αγαπάει ;... Παίζει μονάχα μαζί μου...»

Κι ό Λουδοβίκος όμως σέ λίγες μέρες, τής έγραφε σέ μιά του έπιστολή : ‘Απ’ όλες τίς γυναίκες, μου είσαι ή πιο αγαπητή, μά ό Θεός τής ζωής μου, όπως ξέρεις, εινε ό Βάγνερ...»

Οί γάμοι τούς είχαν όριστεί γιά τίς 25 Αβγουστου. Μά, σφόδρα, όσο έπλησίαζε ή ήμέρα εκείνη, ό Λουδοβίκος έννοισηθε ότι δέν αγαπούσε άκόμη, τόσο τή Σοφία, όσο νά τήν κάνει γυναίκα του. ‘Αν άνέβαλε λίγο τούς γάμους, ίσως ως τότε νά τήν αγαπούσε τέλεια. ‘Επειτα ήθελε και τή καλοκαίρι γέματο κατάστερες νύχτες, πύργους, περιπάτους. ‘Ο Λουδοβίκος ήθελε νά τή άπολασθί. Νά ένας άλλος λόγος γιά ν’ αναβάλλί τούς γάμους. Και οι βασιλικοί γάμοι άνεβλήθησαν γιά δύο μήνες.

‘Ενωμεταξύ ό Βάγνερ είχε ξαναγίσει στο Μόναχο. Μά ούτε ό βασιλεύς, ούτε ό καλλιτέχνης ήσαν παιδι οι ίδιοι. Είχαν αλλάξει. ‘Ο πρώτος ήταν νηρητημένος τώρα, ενώ ό έρωσ του δευτέρου πρός τή γυναίκα τού μεγάλου συνεργάτου Φόν Μπύλωφ, τήν Κριζία, βρισκόταν στο ζενιθ του, πράγμα που έπείραζε πολύ τή Λουδοβίκο. ‘Δέ μπορώ, ούτε θέλω νά πιστέψω—έγραφε— ότι οι δεσμοί του Βάγνερ και τής κ. Φόν Μπύλωφ έσπερουν τά όρια τής φιλίας. Αυτό θά ήταν τρομερό. ‘Ωστόσο, ό Λουδοβίκος δέν έδίστασε νά συνεχίσι

μά άκόμη φορά σέ συνεργασία τή Βάγνερ και τή Μπύλωφ, γιά ν’ άνεβάσουν τόν «Ταγγούξερ». Γιά τή ακού από μάλιστα ό Βάγνερ προσκάλεσε από τή Λοδθήν τήν ηραία πειά τενορο Τισατσέ, ό όποιος είχε δημιουργήσι πρώτος τή όλο τή «Ταγγούξερ» και τού όποιου ή λαμπρή άκόμη φωνή, συγκινούσε βαθύτατα τή Βάγνερ. Στή γενική όρβρα του έργου, ό βασιλεύς διάταξε νά έκκενωθί όλόκληρη ή αίθουσα τού θεάτρου, γιά νά μη βλέπη, όπως ειπε, πρόσωπα ήλιθίων γύρω του. Μά έξαφνα τή στιγμή που βγήκε στή σκηνή ό τενορος Τισατσέ, ό Λουδοβίκος έγινε έξω φρενών. Τι ήταν εκείνο που έβλεπε μπροστά του ; Πώς είχαν τολμήσει νά δώσουν τή όλο τή λαμπρού ήπότηο Ταγγούξερ στο άθλιο αυτό γεροντάκι, τή όποιο έβγαυε στή σκηνή με τά ρούχα που φορούσε στο δρόμο ; Κι’ άμέσος ό βασιλεύς διάταξε νά φέρουν ένα νέο τραγουδιστή, στόν όποιο νά φορέσουν τή γαλάζιο μαντίλα, τόν όποιο όρισε τή έργο. Μά κι’ ό Βάγνερ εκείνη τή στιγμή θυμωσε με τή βασιλική αυτό καπρίτσιο και άπειλήσε πως θά τά εγκαταλείψη όλα και θά φύγη.

— Μπορείτε νά φύγετε ! τού άπάντησε ό Λουδοβίκος. — Και ό Βάγνερ έφυγε. ‘Ωστόσο τήν άλλη μέρα, έστειλε άλληλάλληλα τηλεγραφήματα, στόν προσβεβλημένο διάδοχαλό του, ζητώντας του συγγνώμη και προσκαλώντας τόν κοντά του. ‘Εκείνος ξαναγίσι μετ, προβλέποντας νέες προστριβές, ξανάφερε μετά δύο μέρες. Τού κάκου ό Λουδοβίκος τού έστειλε νέα τηλεγραφήματα. Αδτή τή φορά, ό Βάγνερ, δέν ξαναγίσιε κοντά του.

Σέ λίγον καιρό, ό Λουδοβίκος άνέβαλε και πάλι τή γάμο του, τόν όποιο ότέσος ό λαός του έννοισηθε έξαιρετικά. Οι συνεχείς μάλιστα αυτές άναβολές είχαν δνσαι εστρήσι πολύ τούς Βαυκαρούς. Μά τί τόν έννοισηθε αυτό τόν βασιλέα γιά τή λαο τού και άδιαφερόντως γιά τή διασρέκειά του, ό Λουδοβίκος έκανε τήν έπιχή εκείνη τή πρώτο τού ταξείδι στο Παρίσι, ένα ταξείδι που από καιρό τόν όνειρευόταν. ‘Εκει, τόν έμάγεψε ή γαλλική αρχιτεκτονική. Τή μνηστή του τήν είχε ξεχάσει πειά. Κ’ ή πρώτη δουλειά του, μόλις ήγγίσιε στή Βαυαρία, ήταν νά διαλύη τούς άρραβώνες τού...

‘Ηταν έλεύθερος παιά. ‘Ελεύθερος από τή Βάγνερ, έλεύθερος από τή Σοφία... Στο έξης μονάχα τού φαυτού τού θά γινουαν έτούλος !



‘Ο Λουδοβίκος τής Βαυαρίας κατά τή 1866

‘Από τήν έπιχή αυτή άρχισε ή μανία τού Λουδοβίκου νά χτίζη άνάκτορα. ‘Ηθελε νά χτίση τέσσερα παλάτια και νά δημιουργήσι μ’ αυτά μιά καλλιτεχνική τετραλογία, ή όποια νά συμβολίζη τά τέσσερα αυτά πράγματα, που άποτελούσαν τά ιδανικά τής ζωής του : τήν έξουσία, τή όνειρο, τή δόξα και τή μοναξιά. Και τή έργο αυτό άρχισε από τή Γκράσβανταλ, μιά ψηλή έρημη κοιλάδα, όπου ό πατέρας του είχε χτίσει ένα κνηρητικό περίτετρο. ‘Εκει ό Λουδοβίκος άδχτιζε τή πρώτο τού παλάτι. Βαζούσαν δέ πολύ νά τελειώσι τή έργο του, γιατί έννοισηθε πειά τά χρόνια του μετριμένα. ‘Αμέσος ένα όλόκληρο πλήθος κτιστόν και έργατόν επιστρατεύθηκε, καλλιτέχνη και άρχιτεκτονες έστύλησαν ειδικώς στή Γαλλία γιά νά μελετήσουν τήν αρχιτεκτονική τών Βερσαλλίων, τά λεπτά σκερατόνουνσαν άφειδώς δεξιά κι’ άριστέρα. Και σέ λίγους μήνες ένα όνειρωδες παλάτι ξεπροβλε μεσ’ στήν έρημιά τής κοιλάδος τού Γκράσβανταλ, ένα άνάκτορο που έμοιαζε καταπληκτικά με τή γαλλική Τριανφά. ‘Ο πλούτος του και ή πολυτέλεια τής επιπλώσεός του ήταν άφάνταστα, όνειρωδη. Τους τοίχους του τούς έστόλίζαν εικόνες τών προσώπων τής αήλης τού Λουδοβίκου 15ου. Στή μέση του πάρκου του είχε στήρσει μιά προτομή τής Μαρίας ‘Αντουανέττας. Και άπάνω ψηλά στή στέγη του, βρισκόταν ένας τεράστιος μαρμαρίνος ‘Ατλας, ό όποιος ύψωνε μεσ’ τή χέρια του τόν Κόσμο.

‘Αμέσος, άφού τή παλάτι χτίστηκε, ό Λουδοβίκος έγκαταστάθηκε σ’ αυτό. Τίποτε πειά δέν τόν ένδιέφερε. Ούτε οι ύποθέσεις τού κράτους, ούτε οι ύπουργοί του, οι όποιοι τού κάκου τού ζητούσαν διαρκώς άρροήσεις, γιά «σπουδαιότατα ζητήματα», χωρίς νά τίς έπιτυγχάνουν. ‘Εκει μέσα ό Λουδοβίκος ζούσε τίς άνομιχίες τού παρθερόντος, και τής ιστορίας. Φανταζόταν ότι βρισκόταν μεσ’ στα παλιά άνάκτορα τών παλιών βασιλέων τής Γαλλίας.

(Στή προσέχς τή τέλος)